

Witteveen+Bos
Willemstraat 28
postbus 3465
4800 DL Breda
telefoon 076 523 33 33
telefax 076 514 44 42

onderwerp	onderbouwing gevolgen luchtkwaliteit	
project	herontwikkeling woonzorgcentrum EOKS	
opdrachtgever	Elisabeth Otter-Knoll Stichting (EOKS)	
projectcode	ASD1300-1-P	
referentie	ASD1300-1-P/niel2/011	
opgemaakt door	ir. R.J.A. Groen	
goedgekeurd door	ir. E.H. Voors	paraaf
status	definitief	
datum opmaak	21 juni 2010	
bijlagen	CARII invoergegevens, uitvoer CARII	

paraaf

aan Elisabeth Otter-Knoll Stichting R.F.J. Besselink
p/a Van den Berg Architecten IJsselmuiden B.V.

kopie

1. INLEIDING

De Elisabeth Otter-Knoll Stichting (EOKS) is een algemeen woonzorgcentrum in Amsterdam Buitenveldert. Deze stichting heeft het voornemen de functionele basiskwaliteitseisen voor de bestaande bouw te verbeteren, door de nieuwbouw van:

- 45 intramurale verzorgingsplaatsen, 5 tijdelijke opvangplaatsen en zorginfrastructuur;
- 47 extramurale appartementen en 22 extramurale appartementen in de derde toren;
- een parkeerkelder.

Het complex zal hiervoor deels worden gesloopt, waarvoor nieuwbouw in de plaats komt.

De herontwikkeling past niet binnen het vigerende bestemmingsplan. Om het bouwplan mogelijk te maken, dient een nieuw bestemmingsplan te worden opgesteld. Ten behoeve van de ruimtelijke onderbouwing voor het bestemmingsplan is inzicht nodig in de gevolgen van de beoogde ontwikkeling voor de luchtkwaliteit in de directe omgeving van de planlocatie.

In de Wet milieubeheer titel 5.2. (Wet luchtkwaliteit) zijn luchtkwaliteitseisen voor onder ander stikstofdioxide (NO₂) en fijn stof (PM₁₀) opgenomen. De genoemde ontwikkeling wordt getoetst aan de eisen die de Wet luchtkwaliteit voorschrijft. In hoofdstuk 2 wordt ingegaan op het toetsingskader. De toetsing van de beoogde ontwikkeling aan dit kader wordt in hoofdstuk 3 toegelicht.

2. TOETSINGSKADER

Op 15 november 2007 is de 'Wet luchtkwaliteit' in werking getreden als onderdeel (titel 5.2) van de Wet milieubeheer. De Wet luchtkwaliteit vormt het kader voor de nieuwe regels op het gebied van luchtkwaliteit. De kern van de nieuwe regels blijft bestaan uit de Europese luchtkwaliteitseisen, welke betrekking hebben op de stoffen zwaveldioxide, stikstofdioxide (NO₂), stikstofoxiden, fijn stof (PM10), koolmonoxide, benzeen, benzo(a)pyreen, lood en ozon. In Nederland worden in het algemeen alleen

overschrijdingen verwacht voor NO₂ en PM10. In het onderhavig onderzoek zijn dan ook alleen de stoffen NO₂ en PM10 onderzocht. De grenswaarden voor NO₂, PM10 en PM2,5 zijn weergegeven in tabel 2.1. Hierbij is tevens weergegeven wanneer deze grenswaarden in werking treden.

tabel 2.1. Overzicht toetsingskader luchtkwaliteit

stof	criterium	grenswaarde (µg/m ³) (met ingangsdatum) ^a	aangepaste grenswaarde (µg/m ³) (tot) ^a
NO ₂	jaargemiddelde concentratie	40 (per 1 januari 2015)	60 (tot 1 januari 2015)
	uurgemiddelde concentratie (mag maximaal 18 keer per jaar worden overschreden)	200 (per 1 januari 2015)	300 (tot 1 januari 2015)
PM10	jaargemiddelde concentratie	40 (per 1 januari 2011)	48 (tot 1 januari 2011)
	etmaalgemiddelde concentratie (mag maximaal 35 keer per jaar worden overschreden)	50 (per 1 januari 2011)	75 (tot 1 januari 2011)
PM2,5	jaargemiddelde concentratie	25 (per 1 januari 2015)	25 (tot 1 januari 2015)

a) Met het inwerking treden van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) is uitstel verkregen voor het voldoen aan de grenswaarden en is bijlage 2 van de Wm hierop aangepast: voorschrift 2.1a en 4.2.

b) Geldt als richtwaarde; het Ministerie van VROM is op grond van de AMvB richtwaarden het aangewezen bestuursorgaan om voor zover mogelijk aan deze richtwaarde te voldoen (inspanningsverplichting)

Alvorens de PM10 concentratie te toetsen aan de grenswaarden mag een correctie worden toegepast wegens zeezout in de buitenlucht, door een aftrek van:

- 6 µg/m³ op de jaargemiddelde concentratie voor de gemeente Amsterdam;
- 6 overschrijdingsdagen voor alle gemeenten.

In de Wet luchtkwaliteit is opgenomen dat een project doorgang kan vinden, wanneer aannemelijk kan worden gemaakt dat het project 'niet in betekenende mate' bijdraagt aan de luchtkwaliteit. Het begrip 'niet in betekenende mate' (NIBM) is gedefinieerd als 3 % van de jaargemiddelde grenswaarde voor NO₂ en PM10 (overeenkomend met 1,2 µg/m³). Wanneer de bijdrage van het project deze grens niet overschrijdt, is een uitgebreid onderzoek niet noodzakelijk. Indien de bijdrage meer dan 3 % bedraagt voor één van beide componenten is een uitgebreid luchtkwaliteitsonderzoek noodzakelijk, waarbij de totale concentratie inzichtelijk wordt gemaakt.

In het besluit 'Niet in betekenende mate bijdragen' (besluit NIBM) en de ministeriële regeling 'Niet in betekenende mate bijdragen' (Regeling NIBM) zijn de uitvoeringsregels vastgelegd die betrekking hebben op het begrip NIBM. In de Regeling NIBM is een lijst met categorieën (kantoor- en woningbouwlocaties) opgenomen die tot een bepaalde omvang niet in betekende mate bijdragen aan de luchtverontreiniging. Voor deze categorieën zijn geen berekeningen nodig.

Met ingang van 16 januari 2009 is het Besluit gevoelige bestemmingen (luchtkwaliteitseisen) in werking getreden. In dit besluit is bepaald dat binnen 50 meter van provinciale wegen en 300 meter van rijksweegen, geen gevoelige bestemmingen mogen worden gerealiseerd indien sprake is van (dreigende) overschrijding van grenswaarden. Bij bestaande gevoelige bestemmingen is eenmalig een uitbreiding van 10 % (op basis van het aantal verblijvende personen) toegestaan. Aanvullend hierop heeft de gemeente Amsterdam de Richtlijn gevoelige bestemmingen luchtkwaliteit Amsterdam met ingang van 5 januari 2010 in werking gesteld¹. In de richtlijn is bepaald dat binnen de bovengenoemde afstanden

¹ De Amsterdamse richtlijn met betrekking tot gevoelige bestemmingen luchtkwaliteit is een uitwerking van een amendement dat de gemeenteraad op 1 maart 2006 heeft aangenomen bij de behandeling van het Actieplan Luchtkwaliteit Amsterdam (Amendement C - Gemeentebld afd. 1, nr. 148).

geen gevoelige bestemmingen worden geprojecteerd, en dat bij stedelijke wegen met meer dan 10.000 motorvoertuigen per etmaal (mvt/etm) binnen een afstand van 50 meter geen gevoelige bestemmingen in de eerstelijns bebouwing wordt geprojecteerd. Deze richtlijn geldt ingevolge artikel 1.5. alleen voor de centrale stad en niet voor de stadsdelen. Onderhavig project ligt in Buitenveldert en valt derhalve niet onder de werkingssfeer van deze richtlijn. Voor de volledigheid wordt in onderhavige onderbouwing voor luchtkwaliteit wel een toetsing aan de richtlijn uitgevoerd.

3. TOETSING PLAN AAN LUCHTKWALITEITSEISEN

realisatie woningen en verzorgingsplaatsen

Voor woningbouw geldt, zo luidt voorschrift 3A.2 van de Regeling NIBM, dat een omvang van 1.500 woningen uitgaande van 1 ontsluitingweg NIBM bijdraagt aan de luchtkwaliteit. Onderhavig project betreft de realisatie van 119 nieuwe appartementen of verzorgingsplaatsen. De beoogde ontwikkeling kan daarom als NIBM worden beschouwd.

toename gebruiksruimte zorginfrastructuur

Naast de realisatie van woningen en verzorgingsplaatsen neemt het oppervlakte gebruiksruimte voor zorginfrastructuur toe. Deze ruimte zal echter in gebruik worden genomen door de bewoners van het woonzorgcentrum, waardoor de zorginfrastructuur geen verkeersaantrekkende werking zal kennen.

realisatie gevoelige bestemming

Het woonzorgcentrum behoort tot een van de in de wetgeving genoemde categorieën die als gevoelige bestemming wordt aangemerkt. Het betreft een uitbreiding van een bestaande instelling van meer dan 10 %.

De locatie bevindt zich circa 900 meter van de rijksweg A10 en voldoet hiermee aan de het Besluit gevoelige bestemmingen (luchtkwaliteitseisen).

De locatie bevindt zich echter op circa 15 meter afstand van de Van Leijenberghlaan. Deze stedelijke weg heeft een etmaalintensiteit van 11.300 mvt/etm in de huidige situatie en 9.600 mvt/etm in 2020². De korte zijde van de bebouwing van het woonzorgcentrum is eerstelijns bebouwing.

De uitbreiding van de woonzorginstelling ligt dus op de grens van wat volgens de richtlijn van de gemeente Amsterdam zonder meer toelaatbaar zou zijn. Zekerheidshalve worden enkele overwegingen gegeven die als motivatie kunnen dienen voor het geval het bevoegd gezag twijfelt aan de toelaatbaarheid (in dat geval dient een toetsing plaats te vinden door de GGD):

- de richtlijn geldt alleen voor de centrale stad;
- uit berekeningen met CARII (versie mei 2010) blijkt dat de jaargemiddelde concentratie NO₂ in 2010 ter hoogte van de gevel 36,6 µg/m³ bedraagt, waarmee dus in 2010 reeds wordt voldaan aan de betreffende grenswaarde die in 2015 ingaat;
- uit berekeningen met CARII (versie mei 2010) dat de jaargemiddelde concentratie PM10 in 2010 ter hoogte van de gevel 21,8 µg/m³ bedraagt, waarmee dus in 2010 reeds wordt voldaan aan de betreffende grenswaarde die in 2011 ingaat;
- de verkeersdruk neemt af waardoor in 2020 de verkeersintensiteit naar verwachting lager is dan 10.000 mvt/etm;
- de eerstelijns bebouwing betreft de korte zijde (een klein deel) van de totale bebouwing;
- in vergelijking met de bestaande eerstelijns bebouwing, gaat de eerstelijns nieuwbouw meer de hoogte in, waar de luchtkwaliteit minder beïnvloed wordt door het verkeer.

In bijlage 1 en 2 zijn de invoergegevens en de resultaten van CARII weergegeven.

² Wegverkeergegevens rond het project 'EOKS nieuwbouw', Cauberg-Huygen in opdracht van gemeente Amsterdam Dienst Infrastructuur, Verkeer en Vervoer, 11 februari 2010.

realisatie parkeerkelder

De realisatie van de parkeerkelder heeft geen toename van het verkeer tot gevolg, aangezien deze het bestaande parkeerterrein vervangt. Naar verwachting neemt ook de af te leggen afstand per voertuig niet toe. In totaal zal er daarom geen sprake zijn van een toename in emissie van NO₂ en PM10. Volgens de eisen die worden gesteld aan nieuwe parkeergarages wordt de afgezogen (verontreinigde) lucht op hoog niveau geëmitteerd. Hierdoor zal de verspreiding van de verontreinigde lucht toenemen, waardoor mogelijk de concentraties in de directe leefomgeving afnemen. In onderhavige situatie kan er in ieder geval van worden uitgegaan dat er geen verslechtering van de luchtkwaliteit plaatsvindt door het vervangen van de bestaande parkeerplaatsen door een parkeergarage.

4. CONCLUSIE

Uit het luchtkwaliteitonderzoek is gebleken dat:

- de realisatie van 119 nieuwe appartementen of verzorgingsplaatsen als NIBM kan worden beschouwd;
- de toename van het oppervlakte gebruikruimte voor zorginfrastructuur niet leidt tot een toename van het verkeer en daarmee niet leidt tot een verslechtering van de luchtkwaliteit;
- er geen verslechtering van de luchtkwaliteit plaatsvindt door het vervangen van de bestaande parkeerplaatsen door een parkeerkelder;
- de realisatie van 119 nieuwe appartementen of verzorgingsplaatsen voldoet aan het Besluit gevoelige bestemmingen (luchtkwaliteitseisen).

Ten aanzien van de richtlijn gevoelige bestemmingen luchtkwaliteit Amsterdam wordt geconcludeerd:

- de richtlijn is niet van toepassing op onderhavig project in Buitenveldert;
- wanneer de voorwaarden van de richtlijn in ogenschouw worden genomen, ligt de realisatie van 119 nieuwe appartementen of verzorgingsplaatsen op de grens van wat volgens de richtlijn zonder meer toelaatbaar zou zijn. Er zijn echter voldoende overwegingen om gemotiveerd van de richtlijn af te wijken en de beoogde ontwikkeling toe te laten.

Op basis van de titel 5.2. van de Wet milieubeheer ('Wet luchtkwaliteit') kan worden geconcludeerd dat de beoogde ontwikkeling niet in strijd is met de eisen die de Wet milieubeheer voor de luchtkwaliteit stelt.

BIJLAGE I CAR II invoergegevens

CARII invoergegevens

Plaats	Straat naam	X(m)	Y(m)	Intensiteit (mvt/etm)	Fractie licht	Fractie middel	Fractie zwaar	Fractie autob.	Parkeer beweg.	Snelheids type	Weg type	Bomen factor	Afstand tot wegas	Fractie stagnatie
Amsterdam	Van Leijenberghlaan	120390	485560	11300	0,95	0,02	0,02	0,02	0	Normaal stadsverkeer	Eenzijdige bebouwing, weg met...	1	17	0,00
Amsterdam	Van Leijenberghlaan	120390	485560	11300	0,95	0,02	0,02	0,02	0	Normaal stadsverkeer	Eenzijdige bebouwing, weg met...	1	22	0,00

BIJLAGE II CAR II resultaten

Rapportage no2pm10	
Naam	rekenaar, vrij.
Versie	9.0
Stratenbestand	asd
Jaartal	2010
Meteorologische conditie	Meerjarige meteorologie
Resultaten inclusief zeezoutcorrectie	6 dagen
Resultaten inclusief zeezoutcorrectie	6 µg/m3
Schalingsfactor emissiefactoren	
Personeneauto's	1
Middelzwaar verkeer	1
Zwaar verkeer	1
Autobussen	1

				NO2 (µg/m3)	NO2 (µg/m3)	NO2 (µg/m3)	NO2 (µg/m3)	PM10 (µg/m3)	PM10 (µg/m3)	PM10 (µg/m3)	PM10 (µg/m3)
Plaats	Straatnaam	X	Y	Jaargemiddelde	Jm achtergrond	# Overschrijdingen grenswaarde	# Overschrijdingen plandrempel	Jaargemiddelde	Jm achtergrond	# Overschrijdingen grenswaarde	# Overschrijdingen plandrempel
Amsterdam	Van Leijenberghlaan	120390	485560	38,0	32,7	0	0	22,1	27,1	18	0
Amsterdam	Van Leijenberghlaan	120390	485560	36,6	32,7	0	0	21,8	27,1	17	0

Achtergrondgegevens NO2												Achtergrondgegevens PM10		
				NO2 (µg/m3)	NO2 (µg/m3)	NO2 (µg/m3)	fNO2 (µg/m3)	NO2 (µg/m3)	O3 (µg/m3)	O3 (µg/m3)	O3 (µg/m3)	PM10 (µg/m3)	PM10 (µg/m3)	PM10 (µg/m3)
Plaats	Straatnaam	X	Y	Jm achtergrond Sanerings-tool	Jm achtergrond GCN	Jm bijdrage Rijks-wegen	Jm bijdrage Rijks-wegen	Jm bijdrage Schiphol	Jm achtergrond Sanerings-tool	Jm achtergrond GCN	Jm bijdrage Schiphol	Jm achtergrond Sanerings-tool	Jm achtergrond GCN	Jm bijdrage Rijkswegen
Amsterdam	Van Leijenberghlaan	120390	485560	31,5	32,7	2,1	0,1	0,4	35,4	34,6	-0,5	26,9	27,1	0,3
Amsterdam	Van Leijenberghlaan	120390	485560	31,5	32,7	2,1	0,1	0,4	35,4	34,6	-0,5	26,9	27,1	0,3